

Tisková zpráva

Důvěra stranickým představitelům – září 2020

- ⊙ Mezi představiteli parlamentních stran v září 2020 občané nejčastěji vyjadřovali důvěru Janu Hamáčkovi (43 %) a Andreji Babišovi (39 %), nejvyšší podíl nedůvěry se objevily v případě Tomia Okamury (61 %) a Vojtěcha Filipa (59 %).
- ⊙ V porovnání s posledním předchozím výzkumem zřetelně poklesla důvěra, případně zvýšila se nedůvěra u Václava Klause mladšího (pokles důvěry o 9 procentních bodů, nárůst nedůvěry o 6 procentních bodů), Petra Fialy (pokles důvěry o 6 procentních bodů), Víta Rakušana (pokles důvěry o 5 procentních bodů, nárůst nedůvěry o 7 procentních bodů), Markéty Pekarové Adamové (nárůst nedůvěry o 6 procentních bodů), Olgy Richterové (nárůst nedůvěry o 6 procentních bodů) a Jana Hamáčka (pokles důvěry o 4 procentní body).
- ⊙ Naopak zlepšení ve formě zvýšení podílu důvěry oproti poslednímu srovnatelnému výzkumu se u žádného ze zkoumaných představitelů politických stran neobjevilo, ovšem u některých poklesl podíl nedůvěřujících, a to v případě Mariana Jurečky (pokles podílu nedůvěřujících o 8 procentních bodů oproti dubnu 2019), Radima Fialy (pokles podílu nedůvěřujících o 7 procentních bodů), Andreje Babiše (pokles podílu nedůvěřujících o 6 procentních bodů) a Jaroslava Faltýnka (pokles podílu nedůvěřujících o 4 procentní body).

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

CVVM Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., v zářijovém šetření zjišťovalo, zda dotázaní důvěřují vybraným politikům (viz tabulky 1 a 2).¹ Předložený seznam obsahoval jména 20 čelných představitelů stran zastoupených v Poslanecké sněmovně PČR. Do výzkumu byli zařazeni politici s formálně nejvyššími stranickými funkcemi, tj. všichni předsedové stran a první místopředsedové.²

Jak ukazují výsledky v tabulce 1, s jedinou výjimkou u všech zkoumaných představitelů nedůvěra více či méně výrazně, avšak vždy statisticky významně převážila, nad podílem vyjadřované důvěry. Zmiňovanou výjimkou je předseda ČSSD Jan Hamáček, v jehož případě podíl nedůvěry nad důvěrou převažoval jen statisticky nevýznamně (o 2 procentní body). Politikem s nejvyšším podílem důvěry mezi zkoumanými představiteli politických stran je přitom právě Jan Hamáček, kterému důvěru vyjadřovalo 43 % dotázaných a 45 % mu nedůvěřovalo. Na druhém místě figuruje předseda hnutí ANO Andrej Babiš, jemuž důvěru v šetření vyjádřilo 39 % dotázaných při mírně nadpolovičním podílu nedůvěry (53 %). Se zřetelným odstupem za ním na třetím místě následuje předseda hnutí Trikolóra Václav Klaus ml., kterému důvěruje 30 % občanů a nedůvěruje 52 %. Na čtvrtém místě z hlediska výše podílu důvěry se umístil předseda Pirátů Ivan Bartoš, kterému důvěruje 28 % občanů a 54 % nedůvěruje, za nímž jako pátý figuruje předseda hnutí SPD Tomio Okamura, jemuž důvěruje 27 % občanů a podíl nedůvěřujících je v jeho případě asi třipětinový (61 %). S odstupem za ním pak z hlediska podílu důvěry následují předseda KSČM Vojtěch Filip (22 % důvěruje, 59 % nedůvěruje), předseda KDU-ČSL Marián Jurečka (21 % : 38 %) a první místopředseda hnutí ANO Jaroslav Faltýnek (21 % : 52 %). Za nimi s důvěrou již pod hranicí 20 % figurují předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová (18 % : 40 %), předseda ODS Petr Fiala (18 % : 52 %), předseda hnutí STAN Vít Rakušan (17 % : 37 %), první místopředseda hnutí SPD Radim Fiala (16 % : 38 %), první místopředsedkyně Pirátů Olga Richterová (15 % : 28 %), první místopředseda ODS Zbyněk Stanjura (15 % : 38 %), statutární místopředseda ČSSD Roman Onderka (14 % : 34 %), první místopředseda hnutí STAN Jan Farský (14 % : 36 %) a první místopředseda TOP 09 Tomáš Czernin (11 % : 24 %). S méně než desetinou důvěřujících pak celý žebříček nejvyšších představitelů

¹ Otázka: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi, prosím, řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

² Do šetření byl kromě představitelů stran zvolených do PS ve volbách na podzim roku 2017 zařazen i představitel nového hnutí Trikolóra, které je prostřednictvím svého předsedy a 1. místopředsedkyně, kteří byli zvoleni původně za ODS, z níž byl V. Klaus ml. vyloučen a Zuzana Majerová Zahradníková sama vystoupila. Samotné šetření pak proběhlo ještě před tím, než proběhly volby nového předsedy KDU-ČSL a než se pozměnilo i vedení ODS na pozici prvního místopředsedy, kterou Alexandra Udženija neobhájila a byla v ní vystřídaná Zbyňkem Stanjurou.

politických stran zastoupených v Poslanecké sněmovně uzavírají první místopředseda KSČM Petr Šimůnek (9 % : 21 %), první místopředsedkyně hnutí Trikolóra Zuzana Majerová Zahradníková (7 % : 20 %) a první místopředsedkyně KDU-ČSL Šárka Jelínková (6 % : 16 %). Tři posledně jmenovaní spolu s T. Czerninem jsou přítomni pro více než polovinu české veřejnosti osobnostmi zcela neznámými.

Pokud jde o to, kterým politikům lidé nejvíce nedůvěřují, v čele v tomto ohledu stojí s 61 % nedůvěřujících Tomio Okamura následovaný s pouze dvoubodovým odstupem Vojtěchem Filipem (59 %), za nimiž s nevelkými odstupy a podíly nedůvěry převyšujícími úroveň jedné poloviny následují Ivan Bartoš (54 %), Andrej Babiš (53 %), Petr Fiala, Jaroslav Faltýnek a Václav Klaus ml. (všichni tři shodně 52 %). Za nimi figuruje Jan Hamáček s nedůvěrou již zřetelně pod hranici jedné poloviny (45 %). S odstupem za ním na hranici dvou pětín či těsně pod ní následují Markéta Pekarová Adamová (40 %), Zbyněk Stanjura, Radim Fiala, Marian Jurečka (všichni tři shodně 38 %), Vít Rakušan (37 %) a Jan Farský (36 %). Asi třetina dotázaných nedůvěřuje Romanu Onderkovi (34 %), více než čtvrtina Olze Richterové (28 %), necelá čtvrtina Tomáši Czerninovi (24 %), asi pětina Petru Šimůnkovi (21 %) či Zuzaně Majerové Zahradníkové (20 %) a méně než pětina Šárce Jelínkové (16 %).

Tabulka 1: Vyjádření důvěry či nedůvěry politikům – srovnání (v %)

	Důvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nedůvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nezná	Neví	Index 9/20 ** Důvěra/nedůvěra
Hamáček	43 (-4)	45	4	8	-2
Babiš	39	53 (-6)	1	7	-14
V. Klaus ml.	30 (-9)	52 (+6)	6	12	-22
Bartoš	28	54	9	9	-26
Okamura	27	61	4	8	-34
Filip	22	59	11	8	-37
Jurečka	21	38 (-8)	27	14	-17
Faltýnek	21	52 (-4)	16	11	-31
Pekarová Adamová	18	40 (+6)	33	9	-22
Fiala P.	18 (-6)	52	19	11	-34
Rakušan	17 (-5)	37 (+7)	35	11	-20
Fiala R.	16	38 (-7)	33	13	-22
Richterová	15	28 (+6)	46	11	-13
Stanjura	15	38	35	12	-23
Onderka	14	34	38	14	-20
Farský	14	36	38	12	-22
Czernin	11	24	53	12	-13
Šimůnek	9	21	57	13	-12
Majerová Zahradníková	7	20	64	9	-13
Jelínková	6	16	66	12	-10

* Uvádíme pouze statisticky významné rozdíly ve srovnání s posledním šetřením důvěry u příslušného politika, tj. více než +/- 3 %.

** Rozdíl kladných a záporných odpovědí v aktuálním šetření.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 5. – 20. 9. 2020, 951 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání s předchozím výzkumem z ledna, případně z června 2020³ a v případě nedávno zvoleného nového předsedy KDU-ČSL Mariana Jurečky z dubna 2019 bylo zaznamenáno několik změn, přičemž tou nejvýraznější byl

³ V lednu 2020 byla stejně jako v aktuálním výzkumu dotazována důvěra stranickým představitelům (čelných představitelů stran zastoupených v Poslanecké sněmovně PČR), v červnu 2020 byla zjišťována důvěra čelným ústavním činitelům, konkrétně byli do výzkumu zařazeni prezident, předseda Senátu, předseda Poslanecké sněmovny, členové vlády, předsedové poslaneckých klubů parlamentních politických stran, ombudsmanka, guvernér ČNB a předseda Ústavního soudu.

pokles důvěry o 9 procentních bodů v případě Václava Klause ml., a to při zvýšení podílu nedůvěřujících o 6 procentních bodů. Statisticky významné snížení podílu důvěřujících se objevilo i u Víta Rakušana (o 5 procentních bodů) při zvýšení podílu nedůvěry o 7 procentních bodů, Petra Fialy (o 6 procentních bodů) a Jana Hamáčka (o 4 procentní body). Kromě toho v případě Markéty Pekarové Adamové a Olgy Richterové vzrostl podíl nedůvěřujících (u obou shodně o 6 procentních bodů).

Naopak zlepšení ve formě zvýšení podílu důvěry oproti poslednímu srovnatelnému výzkumu se u žádného ze zkoumaných představitelů politických stran neobjevilo, ovšem u některých poklesl podíl nedůvěřujících, a to v případě Mariana Jurečky (pokles podílu nedůvěřujících o 8 procentních bodů oproti dubnu 2019), Radima Fialy (pokles podílu nedůvěřujících o 7 procentních bodů), Andreje Babiše (pokles podílu nedůvěřujících o 6 procentních bodů) a Jaroslava Faltýnka (pokles podílu nedůvěřujících o 4 procentní body). Vývoj důvěry a nedůvěry stranickým představitelům v čase od roku 2017 nabízejí tabulky 2a a 2b.

Tabulka 2a: Důvěra stranickým představitelům (v %)

	2017			2018						2019				2020			
	02	04	09	01	02	05	09	11	12	01	04	05	09	10	01	06	09
Hamáček	18	18	19	x	x	24	25	22	27	32	30	29	25	29	33	47	43
Babiš	46	43	37	37	42	35	40	40	38	39	38	35	38	42	40	36	39
V. Klaus ml.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	42	x	39	x	30
Bartoš	x	x	x	30	x	28	x	33	32	x	29	x	29	x	29	x	28
Okamura	35	x	39	33	x	28	x	31	26	x	24	x	29	x	27	x	27
Filip	20	x	22	24	x	26	x	23	24	x	22	x	23	x	22	x	22
Jurečka	26	24	24	22	x	19	x	19	20	x	20	x	x	x	x	x	21
Faltýnek	21	17	22	23	25	25	25	23	26	28	21	22	23	28	25	18	21
Pekarová Adamová	x	x	x	8	x	12	x	12	12	x	12	x	13	x	17	x	18
P. Fiala	18	x	16	22	x	20	x	23	22	x	19	x	19	x	24	x	18
Rakušan	x	x	x	6	x	9	x	12	13	x	13	x	16	x	22	x	17
R. Fiala	x	x	x	9	17	13	17	13	13	17	12	18	14	19	13	17	16
Richterová	x	x	x	x	x	5	x	9	9	x	12	x	11	x	12	x	15
Stanjura	x	10	x	x	12	x	14	x	x	13	x	14	x	17	x	15	15
Onderka	x	x	x	x	x	x	x	x	10	x	12	x	16	x	15	x	14
Farský	x	x	x	x	12	x	14	x	x	14	x	17	14	19	16	13	14
Czernin	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	14	x	11
Šimůnek	x	x	x	6	x	5	x	8	7	x	7	x	8	x	8	x	9
Majerová Zahradníková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	7	x	7
Jelínková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	5	x	6	x	6

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené důvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „nedůvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Tabulka 2b: Nedůvěra stranickým představitelům (v %)

	2017			2018				2019				2020					
	02	04	09	01	02	05	09	11	12	01	04	05	09	10	01	06	09
Okamura	53	x	49	58	x	62	x	60	65	x	65	x	60	x	64	x	61
Filip	52	x	48	52	x	53	x	58	58	x	56	x	57	x	57	x	59
Bartoš	x	x	x	42	x	45	x	49	50	x	48	x	54	x	55	x	54
Babiš	48	49	56	56	50	58	53	55	55	56	56	60	56	53	54	59	53
P. Fiala	44	x	49	48	x	48	x	51	52	x	54	x	54	x	49	x	52
Faltýnek	33	35	44	49	44	49	46	53	48	44	57	53	53	48	50	56	52
V. Klaus ml.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	44	x	46	x	52
Hamáček	30	31	32	x	x	47	44	51	49	42	46	47	55	49	48	42	45
Pekarová Adamová	x	x	x	24	x	28	x	34	31	x	29	x	33	x	34	x	40
Stanjura	x	34	x	x	37	x	39	x	x	38	x	41	x	40	x	40	38
R. Fiala	x	x	x	35	36	37	44	44	46	43	47	45	41	40	41	45	38
Jurečka	35	34	37	38	x	44	x	47	47	x	46	x	x	x	x	x	38
Rakušan	x	x	x	19	x	23	x	29	30	x	27	x	32	x	30	x	37
Farský	x	x	x	x	27	x	31	x	x	34	x	32	36	34	36	35	36
Onderka	x	x	x	x	x	x	x	x	39	x	35	x	35	x	34	x	34
Richterová	x	x	x	x	x	16	x	21	23	x	23	x	23	x	22	x	28
Czernin	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23	x	24
Šimůnek	x	x	x	16	x	18	x	24	25	x	23	x	21	x	20	x	21
Majerová Zahradníková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	x	20
Jelínková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	21	x	14	x	16

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené nedůvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „důvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v20-09</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>5. – 20. 9. 2020</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Vážení dat:	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>951</i>
Počet tazatelů:	<i>152</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování PAPI a CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PI.2s</i>
Kód tiskové zprávy:	<i>pi201016</i>
Zveřejněno dne:	<i>16. října 2020</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |